

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines intersect at the center of the middle circle, extending towards the top-left and bottom-right corners of the page. The circles are composed of concentric layers of different shades of blue, creating a 3D effect.

Kwaliteit en continuïteit van de misdienaarswerking

Tips en tricks voor misdienaarsgroepen

INHOUD

Onderdeel 1: Begeleiders.....	4
Te weinig begeleiders?.....	4
A. Op zoek naar nieuwe begeleiders?.....	4
B. Hoe kandidaten selecteren? Wie neemt contact op?	5
C. Is er niet voldoende doorstroming van misdienaar naar begeleider?.....	6
D. Heb je te weinig begeleiding omdat er te snel te veel afvallen?.....	6
Een te jonge begeleidingsploeg? Een volwassenbegeleider	6
Een té oude begeleidingsploeg?	7
A. Op zoek naar nieuwe, jonge begeleiders binnen je eigen misdienaarsgroep	8
B. Op zoek naar nieuwe begeleiders	8
Je hebt het gevoel er alleen voor te staan?	8
A. Je hebt een groepje begeleiders?.....	8
B. De oudste leden laten ingroeien	10
C. Ruimer gedragen	11
Te weinig begeleiders met een attest?	11
Onderdeel 2: Ledenwerking.....	13
Te weinig leden?	13
A. Hoe zorg je voor een instroom van nieuwe leden?	13
B. Doorstroming.....	14
C. Afhakers en frequent afwezig.....	14
Gemengde groepen	15
Nieuwe misdienaars.....	15
A. Nieuwe misdienaars vormen	15
B. Nieuwe misdienaars aanstellen.....	16
Onderdeel 3: Activiteitsaanbod.....	17
Hoe vaak samenkomen?	17
Deelnemen aan andere activiteiten.....	17

Is er een evenwichtig aanbod in de inhoud van de activiteiten?.....	17
A. Belangrijke accenten om binnen een misdienaarswerking aan bod te laten komen.....	17
B. Hoe kan je met de vier accenten op verschillende manieren werken?.....	18
Onderdeel 4: Logistiek en organisatie.....	20
Lokaal	20
A. Veiligheid	20
B. Andere problemen	20
Verzekeringen	20
Financiën	21
A. Financieel startkapitaal.....	21
B. Financiële administratie	21
C. Mogelijke bronnen van inkomsten.....	22
Subsidiëring.....	23
Onderdeel 5: Netwerk.....	24
Wij stellen ons niet voor aan de vormelingen en catechisten.	24
Wij bereiken te weinig potentiële leden.....	24
Wij hebben geen contact met de ouders van onze leden.....	24
Wij voelen ons weinig ondersteund vanuit de parochie / het dekenaat	25
Wij hebben geen contact met IJD	25

ONDERDEEL 1: BEGELEIDERS

TE WEINIG BEGELEIDERS?

Ben je alleen als begeleider en wil je ook andere mensen betrekken? Lees dan zeker dit onderdeel!

A. OP ZOEK NAAR NIEUWE BEGELEIDERS?

Vooraleer jullie overgaan tot het aanspreken van jonge mensen, is het nodig om alles wat jullie verwachten van een misdienaarsbegeleider op een rijtje te zetten (verwijzing naar VISIE, tijdsbesteding, jaarplanning, vergadermomenten...). Welke kwaliteiten en vaardigheden moet een begeleider hebben? Op welke leeftijd mikken jullie? Welke verwachtingen hebben jullie op het vlak van tijdsbesteding?

Als je al met meer als 1 begeleider bent, is het goed iedereen van de ploeg te betrekken bij de zoektocht. Een begeleidingsvergadering is hiervoor een ideaal startmoment. Laat op voorhand weten dat dit een agendapunt is. Zo kan elke begeleider thuis al eens nadenken over mogelijke kandidaten.

1. WIE KAN JE ZOAL RAADPLEGEN?

Misschien is het ook niet slecht om een aantal andere mensen naar hun mening te vragen: Wie zien zij als mogelijke kandidaat? Zij hebben mogelijk een ander zicht of kennen andere mensen.

- *Oud-leiding.* Deze mensen kunnen misschien namen doorgeven van mogelijke oud-leden. Deze kan je aanspreken en warm maken om nu zelf begeleider te worden.
- *Federatieteam / parochieteam / dekenale conferentie.* Vertel van je initiatief (voor zover ze dit niet weten), vertel hen over de misdienaarswereld, leg hen je plan voor en vraag hen naar namen van mensen die je kan aanspreken. Vraag hen ook naar de recente vormsellijsten waaruit je misschien nog leden kan rekruteren.
- *Vormselcatechisten.* Zij kennen nog namen van vormelingen die ze ooit hebben begeleid naar het vormsel en die je kan vragen om in je ploeg te stappen. Meteen leg je een basis voor verdere contacten met hen om misdienaars te rekruteren en wie weet, samenwerking te bevorderen.
- *IJD.* Maak een afspraak met iemand van IJD in jouw regio. Hij of zij kan vast ingeschakeld worden om jullie in deze startfase te ondersteunen en te begeleiden. Maak ook gebruik van zijn/haar ervaringen en informatie.

2. WAT KAN JE NOG ALLEMAAL DOEN?

De priester, voorganger in vieringen: hij kan een mededeling doen aan het einde van de vieringen.

Verantwoordelijke Kerk en Leven: Je kan hem of haar een tekst bezorgen om in het parochieblad te zetten.

B. HOE KANDIDATEN SELECTEREN? WIE NEEMT CONTACT OP?

NIET ZOMAAR EEN LIJSTJE...

Het is belangrijk om in de waslijst van de potentiële kandidaten een *rangorde* te maken. Je doet dit door de taakinfilling die je eerder hebt opgesteld per kandidaat te overlopen. Wie beantwoordt het meest aan de gestelde verwachtingen? Je kan deze rangorde het best samenstellen met de ganse ploeg. Immers, iedereen moet zich in het opgestelde lijstje kunnen vinden.

Zorg voor voldoende *discretie bij de selectie*. Kandidaten stellen het niet op prijs als de discretie niet gegarandeerd is. Wie als eerste op het lijstje staat, is dus volgens jullie de meest geschikte kandidaat. Natuurlijk is het nu de vraag of die persoon dat zelf ook ziet zitten. Contacteer de kandidaten en vraag of je eens langs mag komen voor een gesprek. Een bezoek is persoonlijker en praat makkelijker dan via de telefoon.

Spreek mensen zelf persoonlijk aan! Mensen die persoonlijk aangesproken worden, weten zich gewaardeerd, hebben direct contact met de juiste mensen, leren je al een beetje kennen en kunnen met al hun vragen terecht bij de juiste persoon.

EEN GESPREK

Bepaal op voorhand waarover jullie het willen hebben met de kandidaat. Het is handig om het gesprek voor te bereiden aan de hand van de *opgestelde checklist en verwachtingen*. Indien de aangesproken persoon niet zo vertrouwd is met jullie werking, kunnen jullie werking nog eens kort voorstellen.

Het is de bedoeling om na te gaan in zo'n gesprek of de jongere het ziet zitten om misdienaarsbegeleider te worden en of die zal kunnen voldoen aan jullie verwachtingen. Bespreek daarom grondig wat jullie precies verwachten van een begeleider (welke tijdsbesteding, aantal vergaderingen, aantal samenkomsten met jongeren, extra engagement bij grote activiteiten, vertegenwoordiging in externe vergaderingen, enz.). Misschien is het nodig om de verwachtingen iets bij te schaven, maar gooi die niet zomaar overboord om koste wat kost deze persoon als begeleider te hebben.

Als de kandidaat bevestigend antwoordt op jullie vraag om begeleider te worden, hebben jullie een goede stap vooruit gezet. Overloop de afspraken nog eens met jullie nieuwe begeleider. Spreek af wanneer de nieuwe begeleider de eerste keer aan iets deelneemt. Vergeet niet om de nieuwe begeleider met open armen te ontvangen! Een hapje en een drankje maken van de intrede van de kersverse begeleider een feestelijk en nieuw begin.

Anders is het als de kandidaat het niet ziet zitten om begeleider te worden. Of indien hij helemaal niet in staat is om de verwachtingen die jullie met de ploeg hebben, in te lossen. Heb je het gevoel dat de kandidaat niet voldoet, geef dit dan ook eerlijk aan. Vertel aan de kandidaat waarom jullie dat vinden. Aan de hand van jullie opgestelde verwachtingenlijst kunnen jullie dit meestal makkelijk duidelijk maken. Dat is jammer, maar gelukkig hebben jullie het lijstje met de mogelijke kandidaten nog niet weggegooid en kunnen jullie opnieuw verder gaan met gesprekken.

NOG STEEDS NIEMAND...

Het kan natuurlijk ook dat geen enkele kandidaat van jullie lijstje positief antwoordt op jullie vraag of dat geen enkele kandidaat er in zal slagen om jullie verwachtingen in te lossen. Dan schiet er uiteindelijk geen kandidaat meer over. Natuurlijk een heel spijtige zaak.

Dit betekent dat jullie *opnieuw moeten beginnen zoeken*. Mogelijks zien jullie echt geen andere potentiële kandidaten meer (want de denkoefening van het eerste lijstje werd heel grondig uitgevoerd). Dan moeten jullie

misschien wachten en de ogen verder openhouden. In een jaar tijd kan de situatie soms grondig veranderen en kunnen nieuwe potentiële kandidaten opduiken.

Het kan ook zijn dat jullie eerste denkoefening niet zo grondig werd uitgevoerd. Dan kunnen jullie best opnieuw nadenken en zien of er nog andere kandidaten zijn die jullie dan opnieuw kunnen contacteren. Veel succes in ieder geval!

C. IS ER NIET VOLDOENDE DOORSTROMING VAN MISDIENAAR NAAR BEGELEIDER?

Je merkt in jullie groep dat er veel nieuwe jongeren zijn, maar tegen dat ze 16-17 jaar zijn haken ze af. Dit betekent dat er een probleem is met de doorstroming naar de begeleiding. Misschien moeten jullie met jullie begeleidingsploeg eens stil staan bij volgende punten:

- Hoe komt het dat jongeren afhaken?
- Is het aanbod nog op maat?
- Hebben we voldoende aandacht voor onze oudsten?
- Worden de oudste leden voldoende betrokken bij onze plusgroep?
- Benaderen we hen op een andere/eerlijke manier?
- Krijgen deze leden voldoende verantwoordelijkheid?

D. HEB JE TE WEINIG BEGELEIDING OMDAT ER TE SNEL TE VEEL AFVALLEN?

Je merkt dat in jullie misdienaarsgroep er jaarlijks nieuwe begeleiders bij komen, maar dat hun engagement telkens zeer kort is. Na een jaar of twee haken ze al opnieuw af. Bespreek volgende vragen met jullie begeleidingsploeg:

- Is er een goede sfeer tussen de begeleiding?
- Wordt nieuwe begeleiding voldoende ondersteund?
- Krijgen nieuwe begeleiders voldoende verantwoordelijkheid?
- Worden nieuwe begeleiders voldoende mee betrokken in de verantwoordelijkheid voor het geheel?
- Waarom haken jonge begeleiders zo snel af? Wat kunnen we daaraan doen?

EEN TE JONGE BEGELEIDINGSPLOEG? EEN VOLWASSEN BEGELEIDER

Er zijn bij jullie wel enthousiaste jongeren die zich willen inzetten voor de misdienaars, maar zij kunnen nog wel wat ondersteuning gebruiken.

Lees dan zeker dit gedeelte!
Ga dan op zoek naar een volwassenbegeleider!

Je kunt kiezen voor een volwassenbegeleider (VB). Dit is een volwassen persoon die

- de begeleidingsploeg/begeleider wil coachen en ondersteunen;
- met de misdienaars begaan is en de groep wil laten groeien in kwaliteit en kwantiteit;
- nog zin heeft om met jongeren op weg te gaan;

- oog heeft voor de leefwereld van jullie leden;
- in zijn doen en laten vertrekt vanuit zijn christelijke inspiratie.

De VB is misdienaars-minded, hij heeft voeling met het misdienaarsgebeuren en staat achter de visie. Wanneer leden en leiding ervaren dat de VB jullie waarden en overtuigingen deelt zullen ook zij gemakkelijker worden aangezet om vanuit deze waarden en overtuigingen te werken.

De VB leeft het christendom zo goed mogelijk voor. De VB getuigt van een christelijke inspiratie en van een openheid naar andere geloofsovertuigingen. Hij heeft een fundamentele openheid naar de parochie/federatie en de kerk en probeert een brug te slaan. Hij of zij heeft er oog voor dat er een gevarieerd aanbod is voor de misdienaars.

De VB is een vertrouwd aanspreekfiguur voor de begeleiders en de leden. Iemand kan deze functie maar opnemen als er sprake is van een wederzijdse vertrouwensrelatie. Een VB gelooft in de jongeren van de misdienaarswerking en heeft een vriendschappelijke band met de begeleidingsploeg en de betrokken personen van de plaatselijke werking.

De VB is een *begeleider en ondersteuner van de werking*. De VB is binnen de begeleidingsploeg actief als procesbegeleider. Hij/Zij onderhoudt goede contacten met de begeleidingsploeg. Hij is de aanspreekfiguur bij conflicten en zorgt ervoor dat de conflicten aangepakt worden (door de eindverantwoordelijke, een externe of door hemzelf). De VB is best wat ouder dan de leiding. Op die manier kan hij alles van op een afstand waarnemen en beoordelen (toetssteen zijn) en kan hij vanuit zijn rijpere levenservaring andere perspectieven aanreiken (hij of zij zorgt voor een verruiming van de blik). De VB deelt in de vreugde en in het verdriet van een begeleidingsploeg (vb. naar aanleiding van een overlijden). Hij is steunfiguur in moeilijke momenten.

De VB stimuleert de begeleidingsploeg in zelfstandigheid, creativiteit en verantwoordelijkheid. De VB draagt mee zorg voor het respect en de waardering van ieders eigenheid in de groep. Hij kan op tijd en stond voldoende afstand nemen en de begeleiders zelf laten groeien in hun verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat de VB op tijd een stap opzij zet, en de begeleidingsploeg zoveel mogelijk zelfstandig laat werken. Dit vraagt een begeleiding 'op maat' en 'met mate'. Het gaat er om een goed evenwicht te vinden in het begeleiden én loslaten.

De VB verzorgt mee de relatie met de buitenwereld. De VB heeft mee oog voor het imago van de misdienaarsgroep en is ontvankelijk voor signalen vanuit de buitenwereld (ouders, gemeente, parochie...). Op sommige momenten kan hij de taak van bemiddelaar op zich opnemen.

De VB gaat een duurzaam engagement aan en zorgt op die manier voor continuïteit in de plusgroep.

EEN TÉ OUDE BEGELEIDINGSPLOEG?

Te oud?

We zetten geen echte leeftijd op te oud. Het is wel belangrijk je er op een bepaald moment van bewust te worden dat de kloof met de misdienaars heel groot wordt. Misschien is het moment gekomen om jongeren te zoeken die mee de groep draaiende kunnen houden. Misschien krijg je zelf eerder de rol van volwassenbegeleider (cf. p. 6)

A. OP ZOEK NAAR NIEUWE, JONGE BEGELEIDERS BINNEN JE EIGEN MISDIENAARSGROEP

Op zoek gaan naar nieuwe, jonge begeleiders is geen evidente zaak. Ze liggen immers niet zomaar voor het rapen. Hieronder lees je enkele tips en wat informatie om je op weg te helpen.

1. BIJZONDERE AANDACHT VOOR DE OUDSTE MISDIENAARS

Pagina | 8

Het is belangrijk om met je misdienaars op weg te gaan.

Belangrijk aandachtspunt is dat er wordt gezorgd voor een doorstroming van misdienaars naar de leiding en dat ze niet pas gevraagd worden als ze 25 jaar zijn. Jongeren hebben dan andere keuzes gemaakt en dan ben je ze misschien kwijt.

2. DE OUDSTE MISDIENAARS BETREKKEN

Je kunst de oudste misdienaars op verschillende manieren betrekken bij de misdienaarswerking. Ze kunnen gewoon misdienaar blijven maar ondertussen ook af en toe meer verantwoordelijkheid toegewezen krijgen. Dat is goed voor de doorstroom maar dat is ook goed voor de jongeren zelf. Wie geniet er niet van als er mensen zijn die in je geloven?

- Nieuwe misdienaars moeten op een of andere manier uitleg/vorming krijgen? Het kan een optie zijn dit (mede) te laten gebeuren door de oudste misdienaars.
- Als je een activiteit hebt voor de misdienaars kunnen de oudste misdienaars misschien op een of andere manier meehelpen.
- Let er wel op dat de oudste misdienaars zich geen 'ondergewaardeerd hulpje' voelen. Zij moeten ook een aanbod op hun maat blijven krijgen.

B. OP ZOEK NAAR NIEUWE BEGELEIDERS

Misschien zijn er jongeren op de parochie die ooit misdienaar geweest zijn en nu als begeleider hier wel aan willen meewerken. Of misschien is er wel een jongere die zich wil engageren maar niet goed weet hoe. Als er geen Jokri- of plusgroep is, kan de misdienaarswerking misschien iets voor die persoon zijn. Spreek hem of haar eens aan. Misschien is het inderdaad iets waar hij of zij zich voor kan engageren.

JE HEBT HET GEVOEL ER ALLEEN VOOR TE STAAN?

A. JE HEBT EEN GROEPJE BEGELEIDERS?

1. SAMENWERKEN, SAMEN VERGADEREN?

Het is goed dat elke plusgroep met zijn begeleiders samenkomt om te vergaderen. Ontbreekt dit onderdeel volledig bij jullie, dan is het goed dat er iemand de cursus (hoofd)animator komt volgen. Tijdens deze cursus kan je heel wat bijleren.

Vooraleer jullie kunnen vergaderen, zullen jullie een eerste datum en plaats moeten zoeken om te vergaderen. Zorg ervoor dat iedereen er de eerste keer kan zijn. Dit is onontbeerlijk om goed samen te kunnen starten. Over vergaderingen modereren vind je meer in de cursus hoofdanimator of via de documentatiedienst van je IJD-afdeling.

Wij stellen voor om een paar keer per jaar met je begeleidingsploeg te vergaderen. Dit is om...

- te weten hoe het met iedereen is;
- iedereen z'n zegje te laten doen;
- te plannen;
- afspraken te kunnen maken;
- post, telefoon, mails en vragen met elkaar te bespreken en/of door te geven;
- samen dingen voor te bereiden (een grote activiteit, een weekend, een viering...);
- inhoudelijke dingen te bespreken (deelname aan(inter)diocesane misdienaarsdag, promotie misdienaars, inhoud bepalen voor website, hoe komen we naar buiten, regels en afspraken te bespreken, contact met de ouders...);
- aan teambuilding te doen;
- samen aan vorming te doen;
- financiën, verzekeringen, subsidies door te geven en iemand dit in orde te laten brengen;
- eventuele werkgroepen verslag te laten uitbrengen;
- ...

Een vergadering gaat best op een vast moment door: zo onthoudt iedereen het makkelijker. Best is om bij aanvang van het werkjaar de vergaderingen voor een heel jaar te plannen.

Het is ook belangrijk dat iedereen zich kan voorbereiden op de vergadering. De eindverantwoordelijk stuurt dus best een week vooraf de vergaderagenda door. Zo is iedereen op de hoogte van welke punten jullie zullen aanpakken op de vergadering. Bovendien zorgt dit ervoor dat de begeleiders materiaal kunnen meebrengen indien jullie bijvoorbeeld samen een viering gaan uitdenken.

2. SAMEN WERKEN EN ELKAAR LEREN KENNEN?

Kent de begeleiding elkaar goed genoeg? Overloop de volgende lijst vragen en bekijk of je "ja" of "nee" moet antwoorden.

- Doen jullie als begeleidingsploeg samen leuke dingen buiten de activiteiten?
- Maakt je begeleidingsploeg na de vergaderingen nog wat tijd om een babbeltje te slaan?
- Luistert men tijdens de begeleidingsvergaderingen goed naar elkaar of verdedigt men de eigen ideeën zonder te luisteren?
- Zijn er meningsverschillen die op termijn kunnen uitgroeien tot conflicten?
- Zijn er tijdens de vergaderingen hoog oplopende discussies tussen de begeleiders?
- Zijn er verwachtingen ten opzichte van mekaar die regelmatig niet ingelost worden?
- Komen er na de vergaderingen opmerkingen over bepaalde begeleiders?
- Is er bij het verdelen van taken enige terughoudendheid om taken op te nemen of wordt het werk gezwind opgenomen?
- Zijn er onderlinge spanningen die de groepssfeer negatief beïnvloeden of begeleiders beknotten in hun begeleider-zijn?

- Hebben de begeleiders spontaan ook een beetje aandacht voor mekaar als persoon: iemand verrassen wanneer hij/zij verjaart, iemand moed inspreken tijdens de examens, iemand opvangen die een nare ervaring had?
- Zijn er begeleiders in de groep die eigenlijk een beetje alleen staan?
- In hoeverre worden de nieuwe begeleiders opgenomen in de groep (denk eventueel aan peter- en meterschap)?
- Hangt er een goede sfeer?

Haal hier drie dingen uit waar jullie als ploeg dit werkjaar aan willen werken. Spreek met je ploeg af hoe je dit gaat doen, wie dit indien nodig voorbereidt, wie dit opvolgt, welke verbetering jullie na een jaar willen bereiken, wanneer jullie een tussentijdse balans opmaken, enz.

Er bestaande honderden manieren om via methodieken hieraan te werken (ga eventueel eens langs op de documentatiedienst). Gedurende het werkjaar kunnen volgende pistes bewandeld worden door de begeleidingsploeg:

- kennismakingsspelen
- met elkaar praten rond bepaalde inhoudelijke thema's aan de hand van bv. het kimba-spel, de OH kaarten of het kwaliteitenspel.
- met elkaar praten rond visie
- samen vorming volgen in je eigen ploeg of in de regio
- gezellig samen zijn (op café, op weekend, samen naar de kermis...)
- groepsgericht werken: samenwerkingsspelen, vertrouwensspelen, ontspannende activiteiten te doen bv. samen naar een pretpark.
- samen dingen voor bereiden zowel inhoudelijk als praktisch (schilderen, knutselen...)

3. HET BELANG VAN EVALUEREN

Het is belangrijk dat jullie met de ganse ploeg van tijd tot tijd terugblikken op het verleden om het in de toekomst beter te doen. Evalueren is niet kritisch zijn om kritisch te zijn, maar het is wel constructief en opbouwend kijken naar de afgelopen activiteit of periode om zo op zoek te gaan naar jullie sterktes en naar aandachtspunten voor de volgende keer.

Jullie kunnen verschillende zaken evalueren:

- een afgelopen activiteit: voorbereiding, inhoud, opkomst,...
- visie
- het team
- de aanpak van promotie,...
- taakverdeling
- ...

Je kan ook op verschillende manieren evalueren. IJD kan je informeren over leuke evaluatiemethodieken. Ook als je een belangrijk evaluatiegesprek met het team plant, kan je bij IJD om raad vragen.

B. DE OUDSTE LEDEN LATEN INGROEIEN

De oudste leden zijn de begeleiders van de toekomst. Bovendien kijken de jongste leden vol verwachting op naar de oudste leden. Juist omdat je met hen al zoveel jaren onderweg bent, kan je boeiende en unieke activiteiten houden. Onrechtstreeks stimuleren ze de jongeren. Voor hen is het een uitdaging dit binnen enkele

jaren ook te mogen en te kunnen ervaren. Zij kunnen al voorbereid worden op wat hen te wachten staat als begeleider.

Mogelijke initiatieven:

- Laat hen tijdens een activiteit eens meedraaien als begeleider van de jongsten of als jullie iets doen voor de vormelingen
- Deel duidelijk de verwachtingen van een begeleider mee en praat er met hen over.
- Betrek hen in het werk achter de schermen: bijvoorbeeld vergaderingen, organisatie, opruim
- Laat hen de cursus animator volgen.
- Pols naar wat misdienaar-zijn betekent voor hen en geef hen nog wat extra visie mee.
- Spreek hen op hun verantwoordelijkheidszin aan.

C. RUIMER GEDRAGEN

Als misdienaarsverantwoordelijke sta je er misschien alleen voor en heb je ook niet dadelijk zicht op jongeren die je kunt betrekken. Of je vormt een goedwerkend clubje. In beide gevallen is het goed een ruimer contact te hebben.

1. IN DE PAROCHIE OF HET DEKENAAT

Een misdienaarswerking hoort bij het parochieleven. Het is belangrijk dat die band levend gehouden wordt. De misdienaars doen op die manier een sterkere ervaring van Kerk op en voor de parochie kunnen jullie vitaliserend werken.

Mogelijkheden:

- Neem actief deel aan parochiale activiteiten: parochiefeest, missiefeest, dekenale activiteiten,...
- Schrijf af en toe iets voor het parochieblad
- Overleg af en toe met de pastoor of de deken. Vaak kunnen informatieve babbels al heel veel betekenen. Je voelt je nog meer gedragen als een wat meer gepland gesprek mogelijk is.
- Misschien zit je wel in de parochieploeg of de dekenale conferentie. Dat is een extra engagement, maar het zorgt er wel voor dat je helemaal mee bent in het reilen en zeilen van de parochie of het dekenaat en dat je daar de misdienaarswerking ook ter sprake kunt brengen.

2. ALLERLEI HELPERS

Soms is het mogelijk mensen te betrekken om meer praktische zaken op zich te nemen. Ouders willen vaak wel rijden met de auto voor een uitstap, of zorgen dat er een lekkere snack voorzien is, of.. Op die manier heb je zelf niet het gevoel dat alles op jouw schouders terecht komt en aan de andere kant is het ook goed dat mensen zich betrokken voelen. Op die manier gaan ze anderen ook meer stimuleren.

TE WEINIG BEGELEIDERS MET EEN ATTEST?

Gewoon mee op cursus gaan.

Op www.ijd.be/vorming vind je informatie over de verschillende cursussen: animator, hoofdanimator en instructeur. Uiteraard kan je ook telefonisch contact opnemen met je eigen IJD-afdeling.

Het is in ieder geval een must, een genade, een zaligheid, een niet te missen kans voor elke begeleider en het is goed voor de kwaliteit van jullie groep.

A. HOE ZORG JE VOOR EEN INSTROOM VAN NIEUWE LEDEN?

Instroom is voor misdienaarsgroep noodzakelijk om te blijven bestaan. Het wegvallen van een aantal leeftijdscategorieën is ernstige handicap voor een groep, o.a. wanneer de leiding moet afgelost worden. Het is ook moeilijker om nieuwe, jonge misdienaars te vinden.

1. VORMELINGEN

De vormselcatechese is voor veel jongeren de eerste grote kennismaking met de Kerk. Voor meer kerkbetrokken jongeren is dit ook een sterk moment. Tijdens de vormselcatechese gaan de vormelingen een hele weg waar ze achteraf misschien ook nog wat willen doen. Misschien willen zij wel misdienaar worden. Als vormeling 'moesten' ze naar de eucharistievieringen komen. Nu willen ze dat misschien nog wel blijven doen, maar zonder de hele tijd stil te moeten zitten (dit is meestal de (begin)motivatie om misdienaar te zijn).

Pols even bij de catechisten welke vormelingen hier interesse voor kunnen hebben. Misschien kan het ingroeien als misdienaar wel een specifiek onderdeel zijn binnen de vormselcatechese of de geïntegreerde catechese op zondag.

Doordat niet alle jongeren op dezelfde leeftijd altijd dezelfde interesses hebben, loont het de moeite de vormelingen van het jaar daarvoor nogmaals uit te nodigen.

2. VRIENDJES

Een volgende vruchtbare bodem om op te zaaien is vriendschap. De leden hebben buiten de misdienaarsgroep hopelijk nog veel meer vrienden. Leden stimuleren om reclame te maken bij vrienden en vriendinnen kan zorgen voor een stijging van het ledenaantal. Het organiseren van bijvoorbeeld een goed voorbereide vriendjesdag waarbij ieder lid een vriend of vriendin meebrengt is een manier om nieuwe jongeren warm te maken voor je werking. Ook familiale banden kunnen voor nieuwe leden zorgen. Broers, zussen, neven of nichten van leden zijn vaak al bekend met de werking en vinden daarom sneller hun weg naar de werking. Let hier wel op dat je ook nieuwe leden aanwerft die geen familie zijn anders heb je binnen enkele jaren een probleem als er geen andere broers of zussen meer zijn.

3. JONGE MISDIENAARS

Op een aantal plaatsen moeten misdienaars hun vormsel gedaan hebben, maar op andere plaatsen mogen kinderen misdienaar worden vanaf hun 8 jaar. Denk daar zelf eerst goed over na (wat is het leeftijdsverschil met de huidige misdienaars bvb.?). Als je kinderen voor hun vormsel toelaat, spreek dan ook persoonlijk die kinderen die in de kerk zitten aan. Eventueel kan je dat doen vlak voor ze 8 jaar worden, op die manier hebben ze iets om naar uit te kijken.

Vroeger ging de pastoor dat soms vragen in de dorpschooltjes. Nu is dat op veel plaatsen niet meer denkbaar, maar op een aantal plaatsen misschien nog wel. Kinderen staan daar soms echt voor open.

4. OP PROMOTOUR

Het voeren van een uitgebreide promotiecampagne is ook een optie. Een affiche met een aantrekkelijke slogan maken, flyers verspreiden of een actie houden, zorgt voor meer bekendheid in de omgeving van de misdienaarsgroep en kan de interesse wekken van nieuwe jongeren. Waar kan je met je actie terecht? Overal waar jongeren komen, kan je hen proberen te bereiken. Op school, in het jeugdhuis, in de sportvereniging of op andere populaire jongerenplekken.

5. VERSCHILLENDE PAROCHIES

Een aantal misdienaarswerkingen zijn parochieaal. Andere strekken zich over de grenzen van de parochie uit, eventueel zelfs tot een dekenale werking. Als dat zo is, is het belangrijk dat er van zoveel mogelijk parochies leden zijn, liefst een paar per parochie. Dat maakt het makkelijker voor nieuwe leden om aan te sluiten.

Je kunt met de misdienaars eventueel een team vormen dat ervoor zorgt dat er altijd en overal misdienaars zijn, ook al is er van die ene parochie geen misdienaar of kunnen zij die dag niet, of ook al is de mis op die ene parochie zo 'ongelooflijk vroeg', dan moeten niet altijd dezelfde misdienaars vroeg opstaan.

Een dergelijke werking heeft zijn voordelen en zijn nadelen. De parochiale inbedding is waarschijnlijk kleiner, als het lukt is de dekenale inbedding dan misschien wel weer groter. Er is geen enkele jongere meer die moet denken dat er bij hem of haar geen misdienaars zijn. Ermee beginnen is dus eenvoudiger.

B. DOORSTROMING

In het voortbestaan van een werking doen zich problemen voor wanneer een leeftijdsgroep ontbreekt. Als er bijvoorbeeld gedurende twee jaar geen instroom is van nieuwe leiding, hypothekeer je de toekomst van de werking. Om hier iets aan te veranderen kan de misdienaarsgroep actief op zoek gaan naar leden voor de ontbrekende leeftijdsgroep.

C. AFHAKERS EN FREQUENT AFWEZIGEN

Jongeren haken nooit zomaar af. Ze kunnen voor zichzelf meestal goed argumenteren waarom ze niet meer naar een activiteit komen. Daarom is het zinvol om persoonlijk contact op te nemen met de afhakers. Misschien wijzen ze je wel op enkele elementen in je ledenwerking die voor verbetering vatbaar zijn. Soms kunnen enkele kleine aanpassingen voor de jongeren een groot verschil betekenen: een warmer onthaal, andere manier om groepen in te delen, meer variatie in het aanbod, een uitnodiging waarin het programma staat, ...

Datzelfde geldt ook voor jongeren die slechts sporadisch opdagen en waarschijnlijk uiteindelijk afhaken. Hier kan ook iets anders meespelen: de talrijke andere bezigheden van jongeren. Kregen ze een jaarkalender? Hoe lang op voorhand krijgen ze de uitnodiging? Wordt deze enkel gemaïld of zit ze ook in de brievenbus zodat ouders mee geïnformeerd zijn?

Uiteraard kunnen er ook meer fundamentele problemen opduiken. Jongeren komen (in de eerste plaats) voor de groep. Indien er in de groep dingen fout lopen, haken de jongeren af: klikjesvorming, uitsluiting, verbaal uit de boot vallen, ... Ook rokers, alcohol, drugs kunnen jongeren er van weerhouden om nog naar de werking te komen (al dan niet onder invloed van de ouders).

Daarnaast is ook het aanbod bepalend: pure ontspanning vinden ze elders ook en les krijgen ze al op school. Een goede werking heeft een zinvol, gevarieerd aanbod.

Redenen waarom jongeren afhaken kunnen wegvallen. Het kan dus zinvol zijn om hen bij het begin van een werkjaar opnieuw te contacteren.

GEMENGDE GROEPEN

Een misdienaarswerking die voor het merendeel uit jongens of meisjes bestaat, moet overwegen op zoek te gaan naar leden van het minder vertegenwoordigde geslacht. Gemengde groepen hebben vaak meer kans op een langdurig bestaan. Een groep die hoofdzakelijk uit jongens bestaat, trekt minder vlot meisjes aan waardoor de situatie zich bestendigt. Een groep die een vrij gelijke verdeling heeft tussen jongens en meisjes, kan leden werven uit een ruimer publiek en zal minder snel kampen met problemen op het gebied van leden. Je kan dit probleem oplossen door alle punten van ledenwerving toe te passen en door opnieuw op zoek te gaan naar jongeren. Maar zorg ook dat er een goede verdeling is in geslacht tussen de begeleiders, als er meerdere zijn. Ook dat is enorm belangrijk om een goede verdeling te krijgen van je leden.

NIEUWE MISDIENAARS

A. NIEUWE MISDIENAARS VORMEN

Als kinderen of jongeren vragen om misdienaar te worden, moeten ze daartoe begeleid worden.

De voorbereiding bestaat in de eerste plaats door het aanleren van wat de misdienaars tijdens de eucharistieviering allemaal moeten doen. Daarbij aansluitend is het goed dat ze van steeds meer dingen op de hoogte zijn van het waarom dat dit of dat gedaan wordt. Dat kan hen allemaal niet in het begin verteld worden omdat ze dan overdonderd worden en er toch weinig van meedragen. Daarom moet er gaandeweg aandacht voor blijven bestaan om die achtergrond mee te geven.

Je kunt misdienaars op verschillende manieren inwerken. Je kunt hen de eerste keer gewoon laten kijken en hen vanaf de tweede keer echt mee laten doen. Misdienaars zijn daar vaak echter al een tijdje mee bezig vooraleer ze de vraag stellen. Ze hebben dus wel een idee wat die misdienaars allemaal doen (al is het nog anders om het zelf te kunnen). Het is daarom goed hen al een kleine taak te geven, zodat ze echt het gevoel hebben dat ze als misdienaar mee mochten vieren.

Het kan zinvol zijn een eucharistieviering helemaal te overlopen zodat de nieuwe misdienaar zicht krijgt op het geheel van de viering. Het wordt dan ook makkelijker om te weten wanneer iets moet gedaan worden en in een later stadium ook waarom.

Oudere misdienaars kunnen betrokken worden bij de opleiding van deze misdienaars. Op deze manier is er een grotere betrokkenheid van hen en worden zij uitgedaagd nog eens stil te staan bij wat ze nu allemaal doen en wat de betekenis daarvan is. Daarom is het vaak goed als volwassenbegeleider daarbij te zijn, zodat je hen kunt begeleiden bij dit proces.

Het is ook belangrijk met de jongeren een vormingsweg te gaan op vlak van geloof. Misdienaars zijn heel gemotiveerd, anders zouden ze niet kiezen om zich als misdienaar te engageren. Vaak krijgen ze echter heel

weinig persoonlijke bagage mee, terwijl ze daar vaak ongevraagd wel naar uitzien en van zouden genieten. Dit kan heel spontaan gebeuren in de sacristie voor of na de viering, maar ook tijdens speciale bijeenkomsten die je opzet met de misdienaars.

B. NIEUWE MISDIENAARS AANSTELLEN

Pagina | 16

Het is leuk voor misdienaars dat de mensen van de parochie hen kennen en eigenlijk is dat ook wederzijds: wie zijn die jongens en meisjes die daar vooraan zitten? Je kunt de misdienaars daarom voorstellen op het einde van een viering of via Kerk en Leven, hen een plaatsje geven op de website,...

Op een aantal parochies is er zelfs een heuse aanstelling van de misdienaars waarin ze gezegend worden om deze taak uit te voeren of waarin zij hun engagement uitspreken. Er is veel mogelijk.

PITTIGE VRAGEN VOOR VERDERE DISCUSSIE EN REFLECTIE

Zijn er leden die ook lid zijn van een andere beweging?

Zijn er leden met één of andere verslaving: roken, drugs, drinken?

Zien je leden elkaar ook buiten de misdienaarswerking?

Komen ze als enkel iedereen komt of komen ze sowieso?

Hebben alle leden wel internet?

Is de oudste groep mee met de inhoud?

Hebben jullie leden die in een sociale of familiale situatie zitten, die extra aandacht vraagt?

ONDERDEEL 3: ACTIVITEITENAANBOD

HOE VAAK SAMENKOMEN?

Pagina | 17

Het is heel moeilijk hier een lijn in te trekken.

Soms zien misdienaars elkaar veel omdat ze samen de mis dienen, of net niet, doordat de enen bvb de zaterdagavond en de anderen de zondagochtend komen. Soms zijn ze allemaal van dezelfde parochie of zijn ze net vanuit heel het dekenaat.

Het is belangrijk voor jongeren met andere op weg te gaan, ook voor hun geloofsgroei. Leeftijdsgenoten spelen daar een belangrijke rol in. Daarom is het belangrijk misdienaars samen te brengen. Als dat regelmatig gebeurt, vormen ze daardoor ook meer een echte groep.

DEELNEMEN AAN ANDERE ACTIVITEITEN

Denk nu niet dat je altijd zelf vanalles moet uitwerken. Je kan ook aansluiten bij een andere groep die de activiteit voor je verzorgt: bv: een activiteit van de jeugdraad, je parochie...

Dit kunnen bvb. zijn:

- een weekend met de groep
- een viering speciaal verzorgen (bvb. muzikaal opluisteren)
- meedoen aan een solidariteitsactie
- kerstfeestje (eventueel gekoppeld aan sterzingen)
- een uitstap (schaatsen, film)
- een paasfeestje of paasviering + een (alternatieve) fuif
- opdienen op de receptie voor de vormelingen na de dankviering
- Deelnemen aan een misdienaarsdag, topdag of plussersdag
- Het christelijk festicert: He's Alive (concert met christelijke pop en rock)
- Een of andere activiteit van IJD.

Zorg dat je deze activiteiten van in het begin van het jaar opneemt in je kalender. Zo houden de misdienaars en de begeleiders de data vrij en zijn ze van meet af aan op de hoogte van wat er te gebeuren staat. Dat zal helpen om ook effectief mee te gaan.

IS ER EEN EVENWICHTIG AANBOD IN DE INHOUD VAN DE ACTIVITEITEN?

A. BELANGRIJKE ACCENTEN OM BINNEN EEN MISDIENAARSWERKING AAN BOD TE LATEN KOMEN

We zien 4 belangrijke onderwerpen om tijdens de bijeenkomsten aan bod te laten komen

- **Liturgische vorming / de taken van het misdienaar-zijn**
Misdienaars dienen op de eerste plaats de mis. Daarbinnen hebben ze speciale taken. Daarvan moeten ze op de hoogte zijn. Ze moeten aan de ene kant weten wat ze moeten doen, maar ze moeten verder groeien in het waarom ze dat doen. Wat gebeurt er allemaal tijdens een eucharistieviering? Waarom gebeurt dat op die manier?
Zo kunnen ze liturgie steeds intenser vieren en hun geloof op die manier ook intenser beleven.

Belangrijk is dat deze vorming wat gespreid wordt. We moeten jongeren niet eerst overstelpen met zoveel mogelijk informatie, zodat ze dan alles weten en alles goed zullen doen. Geef toe, wie zou dat allemaal onthouden? En na een tijd klinken woorden ook anders. Het is belangrijk jongeren wat te laten ervaren. Doorheen de ervaring komen jongeren dingen op het spoor, worden ze geraakt, stellen ze zich vragen. Dan staan ze vaak veel meer open om bij te leren over geloof, eucharistie en hun taak daarin.

- **Geloofsvorming**
Misdienaars kiezen er zelf voor om zich te engageren voor hun geloof. Vaak willen ze dan ongevraagd ook wel een geloofsweg gaan. Geven we jongeren een taal om te spreken rond hun geloof? Laten we hen de Bijbel meer verkennen? Geven we hen wat input rond geloof? Bidden we wel eens met hen?
- **Groepsvorming**
Jongeren hebben er vaak deugd aan leeftijdsgenoten te ontmoeten. Als dat dan ook geloofsgenoten zijn, sterkt hen dat nog veel meer in wat ze zelf doen. Het doet goed te weten er niet alleen voor te staan als jonge christen. Vrienden zijn ook vaak een belangrijke drijfveer om dingen te doen of te blijven doen. Hoe hechter de groep, met hoe meer plezier ze zullen komen naar de eucharistievieringen en naar de bijeenkomsten.

Ontspanning en groepsvorming is dan ook belangrijk met de misdienaars: ze zijn niet alleen gelovige jongeren, maar op de eerste plaats ook heel gewone jongeren.
- **Inzet/diaconie**
Christen-zijn heeft te maken met liturgie en gemeenschap vormen, maar ook met inzet. Al in de eerste kerk was er heel veel zorg voor de anderen. Als misdienaars willen groeien als christenen, is het belangrijk dit aspect aan bod te laten komen. Dagen we de misdienaars daartoe uit? Ze zetten zich in tijdens de eucharistievieringen, maar beseffen ze dat dat echt een diensttaak is? Nodigen we hen ook op andere momenten uit om zich in te zetten (parochiefeest, derde- of vierdewereldacties,...)?

B. HOE KAN JE MET DE VIER ACCENTEN OP VERSCHILLENDE MANIEREN WERKEN?

- Tijdens één activiteit/samenkomst probeer je de vier accenten aan bod te laten komen. In je thema geef je een variatie aan vormings-, geloofs-, groeps- en engagementsgerichte methodieken.
- Tijdens een reeks samenkomsten werk je met één thema. Bv. je hebt vier samenkomsten die allen rond één thema gaan. Elke bijeenkomst benadruk je één accent.
- Tijdens het werkjaar kies je één groot thema. Je probeert tijdens het jaar de verschillende accenten een plek te geven. Je kan bij de aanvang van het jaar de accenten al plakken op je samenkomsten. Dit accent wordt de insteek van deze activiteit. Dat wil niet zeggen dat de andere accenten niet meer aan bod komen.

- Ook tijdens een grotere activiteit is het goed om te bekijken welke insteek je neemt. Bv. een kerstfeestje kan je vormings-, groeps-, geloofs- en engagementsgericht aanpakken.
  - ✓ Je kiest bv. om vormend te werken rond Pasen: Tijdens de vieringen van de Goede Week zijn er heel wat speciale taken voor de misdienaars. Wat gebeurt er eigenlijk tijdens die vieringen? Wat moeten de misdienaars juist doen? Wat is de betekenis daarvan?
  - ✓ Je kiest ervoor om groepsgericht te werken rond Pasen: je maakt er een écht feestje van met paaseitjes, na de viering klim je samen in de toren en gooi je van daaruit paaseieren naar beneden,...
  - ✓ Je wil vertrekken vanuit het accent 'geloven': je voert een gesprek rond de inhoud van een verrijzenisverhaal, je speelt een bibliodrama,...
  - ✓ Vanuit de insteek engagement: jullie gaan mee helpen op het paasfeest in een bejaardenhuis, gaan paaseieren uitdelen in een kinderziekenhuis of een vluchtelingencentrum,...

Zo zie je maar dat al naargelang jullie vertrekpunt, afhankelijk van jullie insteek in een thema (vorming, groepsvorming, geloven, engagement), jullie tot andere werkvormen zullen komen. In die zin is het belangrijk om samen met jullie begeleidingsploeg de vertrekbasis vast te leggen. Uiteraard kunnen jullie meer dan één accent benadrukken tijdens een activiteit.
- Tijdens een weekend of een kamp lijkt het ons zeer vanzelfsprekend om te werken rond een thema en te zorgen dat de verschillende accenten binnen het thema aan bod komen!

ONDERDEEL 4: LOGISTIEK EN ORGANISATIE

Dit thema wordt vaak onderschat en is voor veel groepen slechts van secundair belang. Logistieke en organisatorische problemen kunnen echter op zeer korte termijn voor het einde van de werking zorgen.

Pagina | 20

LOKAAL

Het beschikken over een lokaal is voor veel misdienaarsgroepen een probleem. Ze gebruiken meestal een lokaal in de pastorie, onder de kerk, in een school of op de zolder bij iemand thuis.

Dit kan snel tot problemen leiden. Wat als de gastvrije begeleider bij wie de bijeenkomsten op zolder mogen doorgaan er mee stopt of wat als de school haar lokaal terug nodig heeft? Plots moet je op zoek naar een andere locatie en dat is niet gemakkelijk.

A. VEILIGHEID

Als begeleidingsploeg draag je de verantwoordelijkheid over de leden, ook in het lokaal. Zorg dus voor een veilig lokaal. Om te weten te komen wat je kan doen om jouw lokaal beter te beveiligen, krijg je op de website www.jeugdlokalen.be al heel wat informatie. Indien je lid bent van de jeugdraad, kreeg je normaal gezien ook de lokalenmap cadeau.

Denk aan een goede verzekering van het lokaal: zie volgend punt.

B. ANDERE PROBLEMEN

Gebruik van de sleutel, inrichten van het lokaal, stockeren van materiaal, ...

Voor deze problemen zijn geen pasklare oplossingen. Het is belangrijk om goede afspraken te maken met de verhuurders van het lokaal en eventueel mensen aan te spreken in uw netwerk om het probleem op te lossen. IJD kan bemiddelen indien nodig.

VERZEKERINGEN

Een ongeval met één van de leden van de groep of schade aan het lokaal hoeft geen bedreiging te zijn voor het voortbestaan van de groep. Als de groep tenminste verzekerd is.

Misdienaars vallen vaak onder de parochiale of dekenale verzekering. Je moet echter de polis eens goed bekijken. Zij zullen verzekerd zijn voor hun activiteit als misdienaar, maar vallen zij ook onder die verzekering als ze samen komen om een andere activiteit te doen?

IJD werkt als koepelorganisatie voor alle misdienaarswerkingen in Vlaanderen en biedt hen een goede verzekering aan. De groepen kunnen voor informatie en aansluiting terecht bij hun lokale IJD-afdeling. Zie www.ijd.be

WELKE WAARBORGEN ZITTEN IN DE POLIS VAN IJD VERVAT?

- Verzekering burgerlijke aansprakelijkheid
- Verzekering lichamelijke ongevallen
- Rechtsbijstand

OPGELET

- Ben je eigenaar of huurder van een lokaal, dan moet je nagaan of er een brandverzekering is, of de inboedel verzekerd is en of er een huurdersaansprakelijkheidsverzekering is. Ook als je een kamp- of weekendplaats vastlegt, moet je nagaan of deze verzekeringen inbegrepen zijn. Is dit niet het geval, vraag dan aan de verhuurder of een extra verzekering noodzakelijk is.
- Duur materiaal, dat je huurt of gebruikt, kan best verzekerd worden tegen diefstal of schade. Het is nuttig je verzekeringspolis hierop na te lezen en eventueel een extra verzekering af te sluiten.

FINANCIËN

Een misdienaarswerking kost geld. Er is geld nodig voor:

- een lokaal (inrichting, onderhoud, verzekering, veiligheid...)
- materiaal (knutselmateriaal, speelmateriaal...)
- speciale uitstappen, kampen...
- ...

Daarom moeten deze groepen aan fondsen geraken om hun kosten te dekken en hun werking draaiende te houden door het organiseren van eigen geldinzamelacties of door subsidiëring.

A. FINANCIËEL STARTKAPITAAL

Als je met een misdienaarswerking start, ga dan eens praten met de parochie. Zij kunnen jou wellicht al een stukje op weg helpen. Ook de gemeente geeft soms subsidies aan startende verenigingen.

B. FINANCIËLE ADMINISTRATIE

ZICHTREKENING, SPAARREKENING, KAS

Als je dan eenmaal over geld beschikt, is het aan te raden om het geld op een rekening te zetten.

Voordelen:

- alle financiële bewegingen kunnen gevolgd worden
- gemakkelijke betaling via overschrijving

- geld kan direct gestort worden op de rekening (inschrijvingen activiteit/weekend/kamp/...)

Mogelijk heb je ook nog een kas: wat cash geld dat bij de kassier thuis ligt om snel kleine, simpele aankopen te kunnen doen.

Praat grondig over de volmachten op de rekeningen en over een eventuele bankkaart.

In België zijn er 2 systemen om te functioneren als vereniging. Je kan een feitelijke vereniging zijn of een vzw. Een feitelijke vereniging kan je zonder veel moeite oprichten, maar je draagt wel een grote persoonlijke verantwoordelijkheid. Een vzw vraagt meer moeite om op te richten, maar je krijgt een grotere rechtszekerheid (zie ook www.interdio.be).

EEN HANTEERBARE BOEKHOUDING

Nee, uiteraard heeft een misdienaarswerking geen boekhoudkundige verplichtingen, tenzij je een vzw bent. Het kan wel zijn dat je gemeente voor de subsidiëring van je werking een financieel verslag of een begroting vraagt. Hou het vooral simpel. Noteer de inkomsten en uitgaven in een kasboek of in een excel-document .

Aan het begin van het werkjaar stel je best een begroting op: dit is een schatting van de inkomsten (wafelenbak, subsidies, kamp...) en de uitgaven (verzekeringen, kamp, materiaal, huur...) die je dat jaar voorziet. Op deze manier heb je een overzicht van wat je te wachten staat. Stuur eventueel bij in de loop van het jaar. Op het einde van het jaar kan je een financieel verslag maken. Iets soortgelijks kan je ook doen voor grotere activiteiten (10-jarig bestaan, groepsfeest...).

Tot slot: zorg ervoor dat de kassier niet de enige is die van de finances op de hoogte is! Het is gezond dat minstens twee mensen op de hoogte te zijn van de financiële stand van zaken.

C. MOGELIJKE BRONNEN VAN INKOMSTEN

Inschrijvingsgeld

- voor een kamp of weekend
- korting voor grote gezinnen of voor gezinnen in een moeilijke (financiële) situatie

Eigen financiële acties zoals:

- Pannenkoekenbak
- Fuif
- Quiz
- Wafelenbak
- Papierslag
- Spaghettifestijn
- Croque Monsieur dag
- Driekoningen zingen
- Pizza dag
- ...

Parochie:

- Door een lokaal gratis ter beschikking te stellen
- Eventuele werkingstoelage

- Gebruik van een parochiezaal

Subsidies: Zie volgend onderdeel.

SUBSIDIËRING

Elke gemeente heeft een budget voor jeugdwerk. Mits wat moeite en inzet kan je ervoor zorgen dat je misdienaarsgroep gesubsidieerd wordt. Erkenning door de jeugdraad is een vaak voorkomende voorwaarde om gesubsidieerd te worden. Subsidie reglementen verschillen van gemeente tot gemeente. Daarom is het zeker nuttig om als groep contact op te nemen met de bevoegde dienst van je gemeente. Vaak kan je terecht op de gemeentelijke jeugddienst bij de jeugdconsulent.

Je kan in heel wat gemeenten aanspraak maken op verschillende subsidies:

- Basissubsidies (doordat je als jeugdvereniging erkend bent)
- Kwaliteitssubsidies (bv. vorming van je begeleiding...)
- Logistieke subsidies (bv. vervoer van/naar een kampplaats, verbouwing aan een lokaal, kopies aan een lage prijs...)
- Werkingssubsidies (bv. aantal leden, een vormende activiteit die je organiseert...)

PITTIGE VRAGEN VOOR VERDERE DISCUSSIE EN REFLECTIE

Op wiens naam staat de bankrekening?

Werk je met een budget en een begroting?

WIJ STELLEN ONS NIET VOOR AAN DE VORMELINGEN EN CATECHISTEN.

De belangrijkste instroom voor een misdienaarsgroep komt vanuit de groep van de vormelingen. Als de catechisten mee de kaart van de misdienaars trekken en hun vormelingen warm maken om na het vormsel misdienaar te worden, heb je aan hen een belangrijke steun.

De steun van de catechisten is belangrijk, maar wie kan de misdienaarswerking beter gaan voorstellen aan de vormelingen dan de misdienaars zelf? Spreek daarom af met de catechisten op welke wijze en welk moment jullie samen met de vormelingen aan de slag kunnen. Of misschien kunnen zij wel een soort “stage” doen: eens vrijblijvend een of meerdere vieringen dienen. Op die manier ervaren ze al eens wat het betekent.

Een goede band met de catechisten is noodzakelijk, maar die heb je niet van de ene dag op de andere. Een goede communicatie met de catechisten kan uitgebouwd worden door bijvoorbeeld mee te werken aan vieringen. Hou de catechisten op de hoogte van jullie activiteiten en zorg dat ze ook weten wat jullie werking inhoudt.

WIJ BEREIKEN TE WEINIG POTENTIËLE LEDEN.

Leden werven vraagt vaak een hele inspanning en vooral veel persoonlijke inzet en betrokkenheid. Duizenden folders en affiches alleen zullen waarschijnlijk niet zoveel leden opleveren. Misdienaar worden is immers niet hetzelfde als deelnemen aan een muziekevenement.

Mond-tot-mondreclame is de beste reclame! Als leiding kan je actief reclame maken via huisbezoeken (bijvoorbeeld bij de vormelingen). Een levend verhaal spreekt meer aan dan een papieren folder.

Het organiseren van een activiteit voor een breder publiek, gaande van een vriendjesvergadering, een pannenkoekenslag, een kraampje op een kerstmarkt tot samenwerking met een andere vereniging, helpt je om bekendheid op te bouwen en is zo een belangrijke schakel in de promotie van de werking.

Denk er ook aan jullie werking voor te stellen en enkele activiteiten aan te kondigen in het parochieblad en affiches te maken voor de school en de bibliotheek.

WIJ HEBBEN GEEN CONTACT MET DE OUDERS VAN ONZE LEDEN.

Uiteraard bouwen jullie de werking rond de leden, maar de ouders zijn ook graag op de hoogte van de activiteiten. Ouders willen weten aan wie ze hun kinderen toevertrouwen en waarvoor de vereniging staat. Vaak bieden ouders zelfs praktische ondersteuning. Al van bij de allereerste kennismaking met toekomstige leden is het zeker aan te raden ook de ouders voldoende te informeren. Je zal er soms wel moeten op letten dat de taal die je gebruikt om jongeren enthousiast te maken niet altijd dezelfde is die ouders kan gerust stellen.

Om het contact te onderhouden of eventueel (weer) op te bouwen zijn heel wat acties mogelijk:

Tijdschrift, website, krantje, (nieuws)brief...: let ook hier op de taal die je gebruikt. Besteed in je teksten veel aandacht aan duidelijke en concrete info: hoeveel kost het, waar gaat het door, wanneer begint het, maar zeker ook wanneer eindigt de activiteit (ouders willen graag weten wanneer hun kinderen weer veilig thuis zullen zijn). Breng ook verslag uit. Zo hou je ouders op de hoogte over voorbije activiteiten.

Ouderavond: je kan ouders uitdrukkelijk uitnodigen op de informatieavond voor nieuwe leden, voor het kamp, voor het nieuwe werkjaar... Zo kunnen ze meteen ook het lokaal eens bewonderen. Let op, niet alle ouders kunnen of willen zomaar een ganse avond vrijmaken. Je kan daarom ook een infomoment koppelen aan een grote activiteit of geldactie zoals een etentje waar ook de ouders welkom zijn. Ouders hebben vaak ook contacten met een breder netwerk van leveranciers, vervoer... en dat kan je werking natuurlijk ten goed komen. Vergeet zeker niet iedereen te bedanken.

Meteen is ook een derde mogelijkheid vermeld, namelijk het uitnodigen van de ouders op een grote activiteit. Hier heb je ook een uitgelezen kans om ouders te vragen een handje te helpen. Voor hen is helpen vaak een dubbele bron van vreugde. Zo kunnen ze iets terug doen voor die geweldige groep waar hun zoon of dochter meeleeft, maar tegelijk hebben ze ook de kans eens een aantal gezichten van dichtbij te bekijken en hun eigen kind bezig te zien.

Geef ouders ook de kans de begeleiders te leren kennen. Een manier om dat te bereiken is bij het beëindigen van de activiteit niet meteen samen op te ruimen, maar eerst even mee de leden uit te wuiven. Zo ontmoet je meteen ook een aantal ouders.

Last but not least kan je ook op huisbezoek gaan. Bij een eerste kennismaking en af en toe tussendoor kan dit heel wat voordelen opleveren. Je hebt zelf als begeleider de kans om dingen uit te leggen, correcte info te geven. Langs de andere kant bied je de ouders de kans vragen te stellen en ook op hun beurt info door te geven...

WIJ VOELEN ONS WEINIG ONDERSTEUND VANUIT DE PAROCHIE / HET DEKENAAT

Het is belangrijk dat je het gevoel hebt er niet alleen voor te staan. De parochianen zijn vaak blij dat jongeren zich inzetten als misdienaar en dat jij hen daarin ondersteunt. Toch is er niet altijd de kans om daarover te vertellen, ook al wil je als verantwoordelijke wel dat mensen op de hoogte zijn van wat jullie doen.

Soms moet je zelf de koe bij de horens vatten als het niet van de andere kant komt.

Zeg aan de pastoor of de deken dat je graag met hem in gesprek gaat rond de misdienaars en de misdienaarswerking. Vaak zijn zij met zo veel dingen bezig dat ze niet beseffen hoe belangrijk dat voor jou is.

Misschien zie jij het wel zitten om aan te sluiten bij de parochieteam of de dekenale conferentie. Zo zal je verbondenheid met de algemene parochiale organisatie al een heel stuk groeien. Jij leert het reilen en zeilen van de parochie beter kennen en je kunt hen ook eens vertellen over de misdienaarswerking. Zo verrijk je elkaar.

WIJ HEBBEN GEEN CONTACT MET IJD

Dat is verleden tijd! Dit onderzoekje is één van de opdrachten van je lokale IJD-afdeling. Het laat ons toe om contact op te nemen met de lokale groepen: Dankzij dit onderzoek kunnen we beter inschatten welke noden er zijn bij lokale groepen en op welke wijze we ondersteuning en vorming kunnen bieden. Wat dit laatste aspect

betreft, vermelden we graag dat IJD cursussen aanbiedt om begeleiders te vormen tot animator, hoofdanimator en instructeur.

Naast de vorming en ondersteuning van misdienaarswerkingen, plussers- en Jokrigroepen, jongerenkoren, jeugdpastorale werkingen... hebben we ook een eigen aanbod aan initiatieven. Kijk naar de website. Bovendien beschikt de jeugddienst over spellen, werkvormen en documentatie.

Veel succes!